Kylarvätska OAT FBL

2024-08-27

Säkerhetsdatablad

AVSNITT 1 NAMNET PÅ ÄMNET/PREPARATET OCH BOLAGET/FÖRETAGET

1.1 Produktbeskrivning

Kylarvätska OAT FBL

1.2 Relevanta identifierade användningar av ämnet eller blandningen och användningar som det avråds från

Frostskyddsvätska, färdigblandad

1.3 Närmare upplysningar om den som tillhandahåller säkerhetsdatablad

Leverantör

Lantmännen Aspen AB
Iberovägen 2
SE-438 54 Hindås
Sverige
T +46 301 230000
aspensds@lantmannen.com, www.agrol.se

1.4 Telefonnummer för nödsituationer

Sverige

Giftinformationscentralen	010-456 67 00 (dygnet runt)
Akut	112 (Begär Giftinformationscentralen)

Finland

Giftinformationscentralen	09-471 977 (dygnet runt)
Akut	112 (Begär Giftinformationscentralen)

AVSNITT 2 FARLIGA EGENSKAPER

2.1 Klassificering av ämnet eller blandningen enligt 1272/2008

Acute Tox. 4, H302
Skin Irrit. 2, H315
Eye Irrit. 2, H319
STOT RE 2, H373

2.2 Märkningsuppgifter

Faropiktogram

Signalord

VARNING

Innehåller

1,2-etandiol

Faroangivelser

H302	Skadligt vid förtäring.
H315	Irriterar huden.
H319	Orsakar allvarlig ögonirritation.
H373	Kan orsaka organskador (njure) genom lång eller upprepad exponering.

Skyddsangivelser, förebyggande

P102	Förvaras oåtkomligt för barn.
P260	Inandas inte damm/rök/gaser/dimma/ångor/sprej.
P264	Tvätta händerna grundligt efter användning.

Skyddsangivelser, åtgärder

P301+P312 +P330	VID FÖRTÄRING: Vid obehag, kontakta GIFTINFORMATIONSCENTRALEN eller läkare. Skölj munnen.
P305+P351 +P338	VID KONTAKT MED ÖGONEN: Skölj försiktigt med vatten i flera minuter. Ta ur eventuella kontaktlinser om det går lätt. Fortsätt att skölja.

Skyddsangivelser, avfall

P501	Innehållet/behållaren lämnas till godkänd avfallsanläggning i enlighet med lokala bestämmelser.

2.3 Andra faror

Etylenglykol tas lätt upp genom huden.

AVSNITT 3 SAMMANSÄTTNING/UPPGIFTER OM BESTÅNDSDELAR

3.2 Blandningar

Klassificering enligt förordning (EC) No 1272/2008 [CLP]

Namn	EG-nr	CAS-nr	REACH reg nr	Vikt-%	Faroangivelser
1,2-etandiol (etylenglykol)	203-473-3	107-21-1	01-2119456816-28	40 - 50	Acute Tox. 4, H302 STOT RE 2, H373
Kalium 3,5,5-trimetylhexanoat	299-890-3	93918-10-6	*	1 - 2	Acute Tox. 4, H302 Skin Corr. 1, H314 Eye Dam, 1, H318

*Ej tillgängligt eller inget krav på REACH-registrering.

Innehåller även denatoniumbensoat (Bitrex) och färg som inte påverkar klassificeringen.

Övrig information

Angivna faroangivelser finns förklarade i avsnitt 16.

AVSNITT 4 FÖRSTA HJÄLPEN

4.1 Beskrivning av åtgärder vid första hjälpen

Vid inandning:	Frisk luft och vila. Kontakta läkare om besvär uppstår.
Vid ögonkontakt:	Spola ögonen snarast varsamt med vatten i minst 15 minuter. Håll ögonlocken brett isär, avlägsna eventuella kontaktlinser. Kontakta läkare om besvär kvarstår.
Vid hudkontakt:	Tag av förorenade kläder. Tvätta huden med tvål och vatten.
Vid förtäring:	Skölj munnen och drick vatten. Framkalla **inte** kräkning. Kontakta läkare om besvär uppstår.

4.2 De viktigaste symptomen och effekterna, både akuta och fördröjda

Inandning:	Ångorna kan i hög koncentration orsaka yrsel, dåsighet och huvudvärk.
Ögon:	Orsakar allvarlig ögonirritation.
Hud:	Verkar avfettande. Irriterar huden.
Förtäring:	Mindre mängd förväntas inte ge några akuta symptom. Stora mängder kan ge illamående och kräkningar. Upprepad exponering genom förtäring påverkar njurar och centrala nervsystemet och kan orsaka huvudvärk, yrsel, illamående, kräkningar, förvirring och vid allvarliga fall, medvetslöshet.

4.3 Angivande av omedelbar medicinsk behandling som eventuellt krävs

-

AVSNITT 5 BRANDBEKÄMPNINGSÅTGÄRDER

5.1 Släckmedel

Lämpliga släckmedel: pulver, skum, koldioxid (CO_2) eller vattendimma.
Olämpliga släckmedel: direkt vattenstråle.

5.2 Särskilda faror som ämnet eller blandningen kan medföra

Vid brand kan giftiga och frätande gaser utvecklas.

5.3 Råd till brandbekämpningspersonal

Försiktighetsåtgärder enligt standardförfarande vid kemikaliebränder. Använd vatten **endast** för att kyla ner behållare som är utsatta för brand.

AVSNITT 6 ÅTGÄRDER VID OAVSIKTLIGA UTSLÄPP

6.1 Personliga skyddsåtgärder, skyddsutrustning och åtgärder vid nödsituationer

Undvik kontakt med ögon och hud.

6.2 Miljöskyddsåtgärder

Förhindra utsläpp i avloppssystem, vattendrag och på marken.

6.3 Metoder och material för inneslutning och sanering

Uppsamling med lämpligt absorptionsmaterial. Sand eller aktiv lera.
Lämnas för destruktion enligt gällande lokala föreskrifter.

6.4 Hänvisning till andra avsnitt

Se avsnitt 8 för personlig skyddsutrustning och avsnitt 13 för råd om avfallshantering.

AVSNITT 7 HANTERING OCH LAGRING

7.1 Försiktighetsmått för säker hantering

Undvik långvarig eller upprepad hudkontakt. Undvik inandning av ångor, dimma eller rök.
Återanvänd inte nedsmutsade klädesplagg.

7.2 Förhållanden för säker lagring, inklusive eventuell oförenlighet

Behållare skall förvaras väl tillsluten, torrt och svalt. Produkten är hygroskopisk.
Förvaras oåtkomlig för barn.

7.3 Specifik slutanvändning

Se avsnitt 1.

AVSNITT 8 BEGRÄNSNINGEN AV EXPONERINGEN/PERSONLIGT SKYDD

8.1 Kontrollparametrar

AFS 2018:1

Ämne	Cas nr	NGV	NGV	KTV	KTV	Anm	År
		ppm	mg/m3	ppm	mg/m3		
1,2-etandiol	107-21-1	10	25	40	104	H, 26	2015

Anm.:
H: Ämnet kan lätt tas upp genom huden
26: Gränsvärdet gäller den sammanlagda koncentrationen av ånga och aerosol.

654/2020, Finland

Ämne	Cas nr	HTP-värde 8 timmar		HTP-värde 15 minuter		Anm.	År
		ppm	mg/m3	ppm	mg/m3		
1,2-Etandiol	107-21-1	20	50	40	100	hud	2002

Anm.:
Hud: Ämne där betydelsen av exponeringen via huden kan vara mycket stor med tanke på den totala exponeringen.

Övrig information

DNEL:

1,2-Etandiol:	Arbetstagare				Konsumenter			
	Långvarig exponering				Långvarig exponering			
	Systemiska effekter		Lokala effekter		Systemiska effekter		Lokala effekter	
Inhalation	-	mg/m³	35	mg/m³	-	mg/m³	7	mg/m³
Dermal	106	mg/kg	-	mg/kg	53	mg/kg	-	mg/kg

PNEC:

1,2-Etandiol	Sötvatten:	10	mg/l
	Saltvatten:	1	mg/l
	Sporadiska utsläpp:	10	mg/l
	Sediment (sötvatten):	20,9	mg/kg
	Jord:	1,53	mg/kg
	Reningsverk:	199,5	mg/l

8.2 Begränsning av exponeringen

Lämpliga tekniska kontrollåtgärder

Sörj för god ventilation. Arbetsmetoder utformas så att direktkontakt förhindras.

Personlig skyddsutrustning

Andningsskydd:	Använd andningsskydd om ventilationen är otillräcklig. Andningsmask med följande filter: A (brun)
Ögonskydd:	Använd ögonskydd (skyddsglasögon med sidoskydd eller hel ansiktsskärm) vid risk för kontakt med ögonen.
Hudskydd:	Använd skyddshandskar (nitril, butylgummi, PVC eller neopren) samt skyddskläder.

Begränsning av miljöexponeringen

Förhindra utsläpp till avloppet.

AVSNITT 9 FYSIKALISKA OCH KEMISKA EGENSKAPER

9.1 Information om grundläggande fysikaliska och kemiska egenskaper

Fysikaliskt tillstånd:	Viskös vätska
Färg:	Gul
Lukt:	Svag
Smältpunkt/fryspunkt:	ca -34 °C (50%-ig lösning) ca -18 °C (33%-ig lösning)
Kokpunkt eller initial kokpunkt och kokpunktintervall:	> 170 °C
Brandfarlighet:	Produkten är inte klassificerad som brandfarlig, men kan antändas och underhålla en brand.
Nedre och övre explosionsgräns:	Ingen uppgift
Flampunkt:	> 111 °C
Självantändningstemperatur:	> 400 °C
Sönderdelningstemperatur:	Ingen uppgift
pH-värde:	7,5 - 9
Kinematisk viskositet:	> 20 mm^2/s
Löslighet:	Löslig i vatten.
Fördelningskoefficient oktanol/vatten:	Log Pow -0,30
Ångtryck:	0,7 hPa (20 °C)
Densitet och/eller relativ densitet:	1,13 g/cm^3 (20 °C)
Relativ ångdensitet:	2,6 (luft = 1)
Partikelegenskaper:	Ej relevant (vätska)

9.2 Annan information

9.2.1 Information om faroklasser för fysisk fara

Ej relevant

9.2.2 Andra säkerhetskarakteristika

Ej relevant

AVSNITT 10 STABILITET OCH REAKTIVITET

10.1 Reaktivitet
Produkten är inte reaktiv under normala förhållanden.

10.2 Kemisk stabilitet
Produkten är stabil under normala förhållanden.

10.3 Risken för farliga reaktioner
Inga kända.

10.4 Förhållanden som ska undvikas
Inga specifika.

10.5 Oförenliga material
Undvik starka syror och baser.

10.6 Farliga sönderdelningsprodukter
Inga kända farliga sönderdelningsprodukter.

AVSNITT 11 TOXIKOLOGISK INFORMATION

11.1 Information om faroklasser enligt förordning (EG) nr 1272/2008

Akut toxicitet

Skadligt vid förtäring.

1,2-etandiol	LD_{50} oral, råtta: 7712 mg/kg LC_{50} inhalation, råtta: > 2,5 mg/l LD_{50} dermal, kanin: > 3500 mg/kg

Frätande/Irriterande på huden

Verkar avfettande. Irriterar huden. Etylenglykol kan lätt tas upp genom huden.

Allvarlig ögonskada/ögonirritation

Orsakar allvarlig ögonirritation.

Luftvägs-/hudsensibilisering

Bedöms inte vara sensibiliserande.

Mutagenitet i könsceller

Bedöms inte kunna orsaka mutationer i könsceller

Cancerogenitet

Bedöms inte kunna orsaka cancer.

Reproduktionstoxicitet

Bedöms inte vara reproduktionstoxisk.

Specifik organtoxicitet – enstaka exponering

Ångorna kan i hög koncentration orsaka yrsel, dåsighet och huvudvärk. Vid förtäring påverkas njurar och centrala nervsystemet.

Specifik organtoxicitet – upprepad exponering

Kan orsaka organskador (njure) genom lång eller upprepad exponering.

Fara vid aspiration

Bedöms inte vara aspirationstoxisk.

11.2 Information om andra faror

Hormonstörande egenskaper

Baserat på tillgänglig information, innehåller produkten inga ämnen >= 0,1% som uppfyller hormonstörande egenskaper enligt förordning (EU) 2017/2100 eller (EU) 2018/605.

AVSNITT 12 EKOLOGISK INFORMATION

Produkten är inte klassificerad som miljöfarlig.

12.1 Toxicitet

1,2-Etandiol	LC_{50}, Fisk, 96 h: 41 000 mg/l (Oncorhynchus mykiss) EC_{50}, Daphnia, 48 h: 46 300 mg/l (Daphnia magna)

12.2 Persistens och nedbrytbarhet

Lätt nedbrytbar.
Nedbrytbarhet: 90 - 100 %, 10 d, (OECD TG 301 A). (Aktiverat slam, relaterat till: kemiskt syrebehov)

12.3 Bioackumuleringsförmåga

Bedöms ej som bioackumulerande.

12.4 Rörligheten i jord

Produkten är löslig i vatten och bedöms därför vara rörlig i marken.

12.5 Resultat av PBT- och vPvB-bedömningen

Baserat på tillgänglig information, innehåller blandningen inga ämnen som uppfyller kriterierna för PBT- eller vPvB-ämnen enligt bilaga XIII till förordningen (EG) nr 1907/2006 (REACH).

12.6 Hormonstörande egenskaper

Baserat på tillgänglig information, innehåller produkten inga ämnen >= 0,1% som uppfyller hormonstörande egenskaper enligt förordning (EU) 2017/2100 eller (EU) 2018/605.

12.7 Andra skadliga effekter

Inga kända.

AVSNITT 13 AVFALLSHANTERING

13.1 Avfallsbehandlingsmetoder

Produkt

Produktrester, spill mm klassificeras som farligt avfall. Innehållet lämnas till godkänd avfallsanläggning i enlighet med lokala bestämmelser. Avfall från produkten får inte tillåtas förorena mark eller vatten, eller släppas ut i miljön.

Förhindra utsläpp till avloppet.

Klassificeras som farligt avfall, med farlighetsklass HP 5 (Specifik toxicitet för målorgan (STOT)) och HP 6 (Akut toxicitet).

Förslag på avfallskod (EWC*):* 16 01 14* Fryspunktsnedsättande vätskor som innehåller farliga ämnen.

Förpackning

EWC-kod: 15 01 02, Plastförpackningar
EWC-kod: 15 01 04, Metallförpackningar

Förpackningar som innehåller synliga rester av farliga ämnen behandlas som farligt avfall och kasseras tätt förseglade.
EWC-kod: 15 01 10*, Förpackningar som innehåller rester av eller som är förorenade av farligt avfall.

AVSNITT 14 TRANSPORTINFORMATION

Produkten omfattas inte av reglerna för farligt gods.

	ADR/RID	ADN	IMDG	IATA /ICAO
14.1 UN-nummer eller id-nummer	N/A	N/A	N/A	N/A
14.2 Officiell transportbenämning	N/A	N/A	N/A	N/A
14.3 Faroklass för transport	N/A	N/A	N/A	N/A
14.4 Förpackningsgrupp	N/A	N/A	N/A	N/A
14.5 Miljöfaror	N/A	N/A	N/A	N/A

14.6 Särskilda skyddsåtgärder

Inte relevant.

14.7 Bulktransport till sjöss enligt IMO:s instrument

Inte relevant.

AVSNITT 15 GÄLLANDE FÖRESKRIFTER

15.1 Föreskrifter/lagstiftning om ämnet eller blandningen när det gäller säkerhet, hälsa och miljö

Detta säkerhetsdatablad är utarbetat i enlighet med EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (REACH) samt KOMMISSIONENS FÖRORDNING (EU) nr 2020/878 av den 18 juni 2020 om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (REACH).

Förordningar/föreskrifter

Förordning (EG) nr 1272/2008 (CLP).
Förordning (EU) nr 1357/2014 (Avfall).

Sverige
Arbetsmiljöverkets föreskrift AFS 2011:19, senast ändrad genom AFS 2018:2 (Kemiska arbetsmiljörisker).
Arbetsmiljöverkets föreskrift AFS 2018:1 (Hygieniska gränsvärden).
Kemikalieinspektionens föreskrift KIFS 2017:7 (Kemiska produkter och biotekniska organismer).
Avfallsförordningen SFS 2020:614.

Finland

Social- och hälsovårdsministeriets förordning om koncentrationer som befunnits skadliga (654/2020).
Statsrådets förordning om kemiska agenser i arbetet (715/2001)

15.2 Kemikaliesäkerhetsbedömning

Leverantören har inte gjort någon kemikaliesäkerhetsbedömning av produkten.

AVSNITT 16 ANNAN INFORMATION

Klassificeringsförfarande

Testdata prioriteras vid klassificering av produkten. Vid avsaknad av testdata, har klassificerings-reglerna i förordning (EG) nr 1272/2008 (CLP) om klassificering och märkning använts.

Fulltext för faroangivelser nämnda i Avsnitt 3

H302	Skadligt vid förtäring.
H314	Orsakar allvarliga frätskador på hud och ögon.
H315	Irriterar huden.
H318	Orsakar allvarlig ögonskada
H319	Orsakar allvarlig ögonirritation.
H373	Kan orsaka organskador (njure) genom lång eller upprepad exponering.

Förkortningar

ADN	International Carriage of Dangerous Goods by Inland Waterways
ADR	International Carriage of Dangerous Goods by Road
BCF	Bio Concentration Factor
BOD5/COD	Biological Oxygen Demand 5 days/Chemical Oxygen demand
BOD (MITI)	Biological Oxygen Demand (= ett mått på ett ämnes biologiska nedbrytbarhet)
DNEL	Derived No Effect Level (= en typ av hygieniskt gränsvärde)
EC_{50}	Effective Concentration (= koncentration vid 50 % effekt)
ECHA	European Chemical Agency
EmS	Emergency Schedule Information
IATA/ICAO	IATA Dangerous goods regulation / ICAO Technical Instructions for the Safe Transport of Dangerous Goods by Air
IARC	International Agency for Research on Cancer
IMDG	International Maritime Dangerous Goods Code
IC_{50}	Inhibitory Concentration (= koncentration vid 50 % inhibering)
KGV	Korttidsvärde (= en typ av hygieniskt gränsvärde)
LC_{50}	Lethal Concentration
LD_{50}	Lethal Dose
Log Pow	Fördelningskoefficient oktanol - vatten
MITI	Ministry of International Trade and Industry, Japan
NGV	Nivågränsvärde (= en typ av hygieniskt gränsvärde)
NOEC	No Observed Effect Concentration
NOAEC	No Observed Adverse Effect Concentration
NOAEL	No Observed Adverse Effect Level
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development

PBT	Persistent Bio-accumulative and Toxic substance
PNEC	Predicted No Effect Concentration
RID	International Carriage of Dangerous Goods by Rail
SVHC	Substance of Very High Concern
vPvB	very Persistent and very Bio-accumulative substance

Råd om utbildning

För att använda denna produkt bör man ha utbildning som är relevant i relation till produktens egenskaper och relevanta användning.

Referenser

Information från tillverkaren: SDS på svenska, daterad 2023-11-20
Classification & Labelling Inventory Database, ECHA.
Registered substances, ECHA.
Kemiska Ämnen online, Prevent.

Versionsbeskrivning

Information har reviderats under följande avsnitt i säkerhetsdatabladet: 1, 2, 4, 8, 11, 12.

Säkerhetsdatabladet är daterat 2024-08-27 och ersätter version utformad 2023-12-05.